

Koroško. Nasledki shoda »nemške stranke« v Celovci se vže čutijo po deželi ter vže mrgoli po vašeh »nemških apostolov« kričečih: nemštvo je v nevarnosti! Žal, da to ni resnica, ampak nemškutarije je še vse polno in ni upanja, da je kmalu zmanjka! Slov. rodoljubi so sicer na straži, toda kaj pomaga, ko je naše ljudstvo v tej reči premeško ter se rado vkloni »gospodi v skrjicah« in jej verjame, da mu je nemščine treba, kakor zrenice v očesu! — Deželni predsednik, baron Schmid-Zabierow obiskuje sedaj razne občine, pa mu občinski predstojnik ne ugodí, ako ga nagovori slovensko. Bode brž že resnica.

Kranjsko. Železnica, ki pelje iz Ljubljane do Kamnika, je še mlada in pravi se, da jo hoče vlada vsprejeti na svojo skrb. To bi bilo dobro, kajti tako imamo več upanja, da se ona nategne v našo Savinjsko dolino ter zveže s progo Celje-Velenje. — Kočevje je nemška naselbina sredi slov. prebivalcev, in sedaj se stavijo ti Nemci po robu zoper svoje sosede huje, kakor doslej, pa menimo, da bolj na povelje, ki prihaja do njih iz Gradeca ali morebiti celó iz »rajha«, kakor pa iz lastne volje.

Primorsko. Malo manjka, pa še dobijo v Gorico nov slov. list, dosedanji si — vže po svojem rojstvu — ne more pridobiti zaupanja in tako ne more postati glasilo vseh tamošnjih Slovencev, a bilo bi ga tudi njim treba — glasila, ki zastopa vselej in v pravem pomenu staro geslo Slovencev: vse za vero, dom, cesarja!

Tržaško. Slov. stariši v Trstu so vložili drugo prošnjo, naj postavi mesto slov. ljudsko šolo za slov. otroke. Mestni zastop pa se je tudi sedaj brani in če ga visoka vlada ne pritisne trje, kakor o prvi prošnji, se je ubrani mesto, da-si je za-njo v resnici velika potreba. — Pri Sv. Križi, slov. vasi pri Trstu, postavlja laška »Lega« za slov. otroke laško šolo, saj laških ni ondi, če jih išče človek tudi z lučjo o »belem dnevu.«

Hrvaško. Sabor ali deželni zbor se snide v Zagrebu dne 10. decembra. Pomena ta sabor nima, ker je popolnem v rokah ogerske vlade. — Mesto Zagreb ima 72.000 gld. primanjkljaja in treba bode torej višjih obć. priklad.

Ogersko. Nekaterim poslancem se dozdeva, da ima »papež kalvincev«, Koloman Tisza preveč moči do vlade in zato se posvetujejo te dni, kako mu jo izviti iz rok. Zato je vže silna potreba, kajti sicer jo zavozí ogerska vlada do boja s katoliško cerkvo. Daleč vže itak ni do njega, saj se neki vže pripravlja postava za »civilni zakon« t. j. da poroke ne bode več v cerkvi, ampak v lopi pri županu. — Madjarski listi sipljejo polne vreče žolča na grofa Taaffeja, ker se noče udati nemški levici. To je drzno ščuvanje.

Vunanje države.

Rim. Kardinal Parochi je izdal pismo do vseh katoliških škofov, v katerem govori o bližnjem jubileji sv. očeta Leona XIII. Kakor se razvidi iz pisma, pričakuje se v Rimu romarjev o tem jubileji iz celega sveta.

Italijansko. Admiral Saint-Bron, minister za mornarstvo je umrl in je prevzel njegove posle Brin, predsednik miuisterstva. Veliko jih menda ni ali ka-li. — Vlada je hotela razprodajo petrolja vzeti za vso državo v svoje roke, toda s tem je razdražila trgovce in zato je sedaj pustila to misel, sicer pa bi ne imela veliko dobička od te razprodaje. Nesla bi državi le štiri milijone lir.

Francosko. Minister za uk in bogočastje je imenoval več novih škofov, toda zoper njih voljo, kajti

Preiskave o »Panamskem društvu« še niso pri kraji, jud Reinach, ki je delil ministrom in poslancem »darila«, da so glasovali za to društvo, je izginil in reklo se je, da je na naglem umrl. To bi bilo za tiste ministre in poslance res sreča, kajti če njega ni več, ne more jim nihče dokazati, da so prejeli kako »darilo« od njega.

Belgijsko. Beseda se suče še vselej o prena-redbi ustave in o splošnji volilni pravici, toda liberalci niso ni za eno ni za drugo in menimo, da tudi vlada ne. Vsled tega bode pač vse zaspalo, ako jih delalci ne presilijo do take postave.

Nemško. Največja stranka v nemškem državnem zboru je »katoliško osredje« in v njej so sklenili predložiti drž. zboru, naj se prekličie postava, vsled katere se oo. jezuitije ne smejo naseliti v nemški državi. Le-ta postava gotovo ni dobra, ali ne vemo, če se dobi vže sedaj večina v drž. zboru za to, da se prekličie: Lutrovec se je preveč strah jezuitov. — V Berlinu so več anarhistov, delalcev prekucuhov zaprli, nekoliko drugih pa so izgnali iz mesta. Najbrž so jim prišli na sled o kaki zaroti.

Rusko. Ta država je sila velika, ali godi se ji, kakor drugim, da ima več stroškov na leto, kakor pa dohodkov. Za prihodnje leto vtegne priti za 66 milijonov premalo v drž. kase. Pri toliki temi v drž. kasah pač ne more car misliti na vojsko!

Bolgarsko. Knez Ferdinand si pridobiva vidoma ljudstvo in to najbolj s tem, da skrbi za pravico in ne išče bogatstva za-se, ampak deli z darežljivo roko denar med potrebno ljudstvo ter podpira posebno trgovino. Desna roka mu je v tem minister Stambulov, ali ljudje temu ne zaupajo preveč.

Srbsko. Trgovinska pogodba z našo avstrijsko državo še ne bode tako hitro dognana, kajti srbska vlada se brani nekaterih rečij, ki stojijo doslej v pogodbi, vsprejeti v novo, naša pa ne more privoliti v to, sicer bi naši trgovini bilo na škodo.

Tursko. Sultan išče denarja na posodo ter ga porabi, ako ga dobi, za vtrjenje trdnjavic po Bosporu. Ruska vlada pa misli neki storiti vse zoper to posojilo. Močna Turčija jej je pač nevarna!

Grško. Nekaj časa se je branila grška vlada privoliti, da se smejo »obrazci«, blago na ogled, pripošiljati v deželo. V novem času pa si je stvar premislila in je dopustila tako pošiljanje.

Afrika. Kardinal Lavigerie, v Algiersu, je v soboto umrl v 67. letu svoje dobe. Pokojnik si je veliko prizadel, da bi se zatrló sužnjištvo v Afriki, ali sedaj je umrl, predno se je to zgodilo.

Amerika. Amerikanski Slovenci si snujejo katol. društva in je želeti, da se tacih osnuje prav veliko, kajti po njih se ohrani marsikateri Slovenec katol. veri, ki bi sicer vtonil v morji amerikanske nevere. — V združene države poslej ne sme priti, kdor ne prinese seboj vsaj 100 dolarjev. Preveč jim hodi tujcev.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

XIX. Ljudsko življenje

me je tudi jako zanimalo in ne morem si kaj, da bi tu ne podal nekoliko podrobnostij. Ljudstvo je dvoje: 1. felahi, pravi kmetje, ki imajo in obdelujejo svoja zemljišča; 2. beduini, pastirji, ki s svojimi šotori in čredami ovac goved in kamel iščejo pašnikov križem

puste puščave. Beduin, je sin brezmejne svobode, ropar, ki uboga le svojega sejka (poglavarja), turški cesar je le navidezno njegov gospod. Felah je pa revež, da ga večjega ni na svetu. Kar ima, mu vzame turški pobiralec štibre. Na lastne oči videl sem tam gori nekje v Samariji, kako so trije turški konjeniki dirjali gori in doli po zrelem rodovitem ječmenovem polju.

Na moje začudeno vprašanje: »Zakaj to?« dejal je tiho moj spremljevalec: »Tam gori nekje pri borni kolibi držijo in mučijo pobiraleci štibre ubogega kmeta — felaha, ki noče povedati, kje je v zemljo zakopal zadnje svoje srebrnike. Morebiti se mu bo pomandrano polje smililo ter vendar le povedal, tako misli neusmiljena pijavka cesarska.«

Felah in beduin sta si po jeziku sorodna, arabskega plemena. Njih običaji so večinoma starodavni, kakor so vladali vže tudi za časov Abrahamovih. Kruhi se pripravljajo vsaki dan sproti. Ker je drv malo in so zelo draga, pobira ljudstvo kamelske in druge živinske odpadke, ki posušeni dajajo močen ogenj. S temi zakuri se »peč«, dva kamena z jamico po sredi, med tem se na priprostih »žrmljah« napravi moka, iz te testo in tanke pogačice, ki se polagajo na razbeljeni kamen v pepel. V eni uri je kruh gotov. Tako je pekel vže Abraham svoje »podpepelnjake« (»panis subcinericius« sv. pisma) ter jih ponujal svojim gostom.

Na take kruhe (pogačice) misli tudi evangelist, ko govori o »peterih kruhih«. Če ima ta kruh še okusnejši biti, pomaže se med pečenjem s finim oljem oljke ali sezamovega (»repičnemu« podobnega) semena. Ljudstvo je ta kruh opoldan s surovimi ogurki, melonami, čebulom, salato itd., večer pa imajo kuhane jedi: riž in fižolo. Meso ovčje in koštrunovo imajo le o največjih praznikih. Juhe ne poznajo kot navadne jedi, pripravljajo se le za bolnike. Jedó jako, jako počasi, a vse s prsti; žlice in vilice so jim čisto odveč in nepoznane reči. Ker zdravnikov nimajo, pomaga si ljudstvo po svoje. Največ zaupa se vé, svojim domačim goljufom — copernikom. Ta od bolnika odtrga kos obleke, ter ga nese privezat na kako sveto drevo, kjer je pokopan vže kak stari šejh ali derviš.

Tako sem opazoval drevesa, ki so bila od spodaj do vrha polna cap — znamenje, da ubogega felaha razven nešteti drugih nezgod tlačijo tudi premnoge telesne bolezni. Pogostoma posebno prikazuje se mrzlica, najstrašniša pa je — gobova bolezen. Gobovi so iz človeške družbe izvrženi in imajo določene kraje, kjer se smejo zdrževati. Kdor jih je le enkrat videl, te reveže z odgnitim nosom, odgnitimi ustnicami, ošesi, prsti, nogami, kako se potikajo na južni strani mestnega ozidja Jeruzalemskega ob cesti, ki pelja od Jaffejskih vrat na goro Sijon — ta je gledal najstrahovitišo človeških nadlog. Tako živi ubogi ielah. Bela suknja (»abai« z podolgastima dvema progama spredaj in zadaj, čisto slična naši zgornji cerkveni obleki »levitov« obdaja ga, dokler z njega ne pade, leto in zimo. Beduin pa nosi tanko obleko, ki med ježo po zraku plapolala in hladi. Glavo si ovija siromak s priprosto, bogatin pa svileno ruto (»kefir«), katero pripenja siromak okolo glave s kolobarom iz kameline dlake, bogatin pa z židanim zlato-črkanim trakom.

Po mestnih bazarjih (ulicah), kjer se za ljudstvo kuha, opazuješ tudi mnogo domačega življenja. Na umazanih deskah razpoloženi so okusni »kruhi«, katere si ložje ogledaš, če odženeš tropo velikih mnh. Kuha se pa največ riž, ki je tu na prodaj izpostavljen v velikih kupih, okusno posipao z lukovimi praženimi zrezki. Prej ko kupiš, lahko pokusiš s prsti, potem ti ga pa umazana žena nadeva na krožnik. Če ga hočeš elegantno po jutrovem povžiti, stoj, vzemi lesen krožnik v levo roko,

glavo povzdigni, usta na kviško odpri, z desnico delaj male in velike krogle iz riža, katere potem počasi povzdigneš in doli v odprta usta spuščaš. Zanimala sta me nekje na deželi dva moža, ki sta neprestano v taktu semtertje zbijala na dolgi vrvi obešen poln kozji meh. Reklo se mi je, da delata surovo maslo (puter).

Grozdje prihaja najprvo o binkošnih iz Haife pri Karmelu, potem iz Hebrona in Betlehemske okolice. Tako nam je tudi umevno, kako so morali judje govoriti zaničljivo o apostolih na binkoštni praznik, da so polni novega vina (»musto pleni«). Mohamedanom vera prepoveda piti vino, zato ga tudi ne delajo, tem več pa uživajo grozdja. Kar jim ga pa preostaja, prodajajo ga jako po ceni kristjanom, ki napravljajo vino. Domača ta kapljica je sladka, okusna in močna, čudovito finega duha pa je posebno starina, kakor sem se sam prepričal v kleti sredi vinogradov gostoljubnega župana Betlehemskega, Abu-Fehl, vrlega katoličana. V dolini Saronski ob morju pri Jaffi začeli so templerji*, najnovejša protestantska sekta, saditi tudi izabelo, ki radi svojega malo kislega okusa, ki manjka domačim vinom, daje jako priljubljeno vinsko kapljico.

(Dalje prih.)

Smešnica. Iz šole: Učitelj: »Jurček! Ko bi bil ti že velik, tolikšen, kakor sem jaz, pa bi imel dve tisoč goldinarjev, kupil bi si pa za sedem tisoč goldinarjev zemljišča, kaj bi še potreboval?«

Jurček: »Potreboval bi bogato ženo!«

Razne stvari.

(Svitla cesarica.) Sinoči se je peljala svitla cesarica na južni železnici skozi Maribor, Ljubljano v Trst ter se odpelje iz Trsta na otok Krk, kjer ostane tje do božiča. Ondi ima novo palačo, ker ji tamošnje podnebje dobro služi.

(Okr. odbor.) Pri okrajnem zastopu v Slov. Bistrici so v odbor voljeni ti-le gg.: Anton Hajšek, dekan v Slov. Bistrici, načelnik, dr. Vrban Lemež, odvetnik v Slov. Bistrici, njegov namestnik, Karol Hrastnik, župan na Sp. Polskavi, Jožef Korošec, župan v Studenicah, Karol Adelstein, mestjan v Slov. Bistrici, Ljudevik Kresnik, župan v Črešnjevcih in Albert Stiger, trgovec v Slov. Bistrici.

(Imenovanje.) Naš rojak iz Črešnjevca, g. Miha Papež je postal komisar pri c. kr. policiji v Gradci, g. Jože Intras, domobranski narednik v Gelji, pa je dobil srebrni križec z krono za zasluge.

(Premeščenje.) Gosp. Kazimir Bratkovič, c. kr. notar v Trebnjem, preseli se na enako mesto v Rogatec.

(Društveno.) Podružnica šulvereina v Šoštanji je umrla, isto tako strelno društvo v Slov. Gradci. Obe ste bili nemški, toda Nemcev niste imeli, da bi plačevali udnino.

(Volitev.) V okr. odboru v Šoštanji so vsled volitve dne 28. novembra ti-le gg.: Načelnik Ivan Vošnjak, trgovec v Šoštanji; njegov namestnik Fr. Skubic, zdravnik v Vitanji; K. Skaza, Fr. Vošnjak, J. Scharner, Fr. Rojko in Martin Pirtovšek, odborniki.

(Umor.) V noči 20. novembra je hlapec T. Muršek napadel na dvorišči graščine Freisteinske pri Sp. Polskavi kočarja Antona Einfalta ter ga je s »šičkom« tako obdelal, da je Einfalt v malih trenutkih umrl. — Zločinca so djali že »pod ključe«.

* Po njihovem mnenju je vsaki človek tempelj Božji in ne potrebujejo zidanih hiš Božjih.